

ЮВІЛЕЇ

МИХАЙЛО ПЕТРОВИЧ САВРУК

(до 80-річчя від дня народження)

Михайло Петрович Саврук народився 14 травня 1942 р. у с. Тисовиця Старосамбірського району Львівської області. У 1963 р. закінчив механіко-математичний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка. З 1963 р. працював у Фізико-механічному інституті ім. Г. В. Карпенка НАН УРСР (ФМІ) інженером, молодшим науковим співробітником та навчався в аспірантурі. У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію. Впродовж 1971–1974 рр. – старший викладач кафедри вищої математики Львівського політехнічного інституту. З 1974 р. працює у ФМІ старшим науковим співробітником, з 1983 р. – завідувачем лабораторії, а з 1996 р. – завідувачем відділу механіки композиційних матеріалів. У 1982 р. захистив докторську дисертацію, а в 1987 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Праці М. Саврука сприяли становленню механіки руйнування як самостійного предмета науки про міцність матеріалів і конструкцій. Значний його внесок у розроблення загальних методів розв’язування двовимірних задач про напружено-деформований стан однорідних та кусково-однорідних тіл з тріщинами, отворами та включеннями. Для дослідження таких задач він розробив метод сингулярних інтегральних рівнянь та розвинув обчислювальні алгоритми для їх розв’язування.

У першій його монографії “Розподіл напружень біля тріщин у пластинах та оболонках” (1976), написаній разом з В. В. Панасюком та О. П. Дацишин, запропоновано метод розв’язування плоских задач теорії пружності і термопружності, а також задач про згин тонких пластин і пологих оболонок зі системами довільно розміщених прямолінійних тріщин, який використовує апарат одновимірних сингулярних інтегральних рівнянь по контурах розрізів-тріщин.

У монографії “Двовимірні задачі пружності для тіл з тріщинами” (1981) М. Саврук узагальнив цей метод для криволінійних тріщин у двовимірних тілах довільної форми. При цьому основні крайові задачі звів до сингулярних інтегральних рівнянь першого роду по замкнених (контурі отворів, зовнішня межа) і розімкнених (розрізи) контурах.

Запропоновані методи застосовують також для розв’язування плоских задач дифракції електромагнетних хвиль на криволінійних розрізах-екранах, а також на тонких включеннях, які моделюють тріщини в твердих тілах. На цю тематику М. П. Саврук разом з В. В. Панасюком та З. Т. Назарчуком опублікували монографію “Метод сингулярних інтегральних рівнянь у двовимірних задачах дифракції” (1984).

У монографії “Числовий аналіз у плоских задачах теорії тріщин” (1989), написаній разом з П. М. Осівим та І. В. Прокопчуком, узагальнено метод сингулярних інтегральних рівнянь для задач теорії тріщин для тіл складної геометрії, коли тріщини-розрізи виходять на межу тіла, з’єднують між собою отвори чи отвори і зовнішню межу, є кусково-гладкими чи розгалуженими.

У довідковому посібнику “Коефіцієнти інтенсивності напружень у тілах з тріщинами” (1988) учений синтезував численні результати, опубліковані з цієї тематики як у вітчизняній, так і в зарубіжній літературі. Цей посібник часто використовують для впровадження досягнень механіки руйнування в інженерну практику.

У монографії “Stress Concentration at Notches” (Springer, 2017) написаній разом з А. Казберуком, наведено велику кількість результатів про коефіцієнти концентрації та інтенсивності напружень в ізотропних, ортотропних та квазіортотропних тілах з гострими та закругленими кутовими вирізами, що є корисним для фахівців з механіки руйнування та міцності матеріалів, а також для викладачів вищих навчальних закладів та аспірантів відповідних спеціальностей.

Останнім часом М. Саврук зосередив увагу на методах розв’язування плоских задач теорії пружності та механіки руйнування для кусково-однорідних анізотропних, ортотропних та квазіортотропних тіл з тріщинами, отворами та вирізами.

Він – автор понад 350 наукових праць, в тому числі восьми монографій та українсько-англійського науково-технічного словника. Результати вченого часто використовують інші дослідники, про що свідчать численні посилання на його праці як у вітчизняній, так і зарубіжній літературі. Під його керівництвом захищено дві докторські та 11 кандидатських дисертацій. Своїм багатим досвідом і знаннями він щедро ділиться з учнями, колегами, молодими фахівцями. Його знання, мудрість, доброта, толерантність та життєві принципи допомагають у розбудові вітчизняної науки, слугують компасом молодому поколінню на шляху до нових звершень.

М. П. Саврук – член Європейського товариства з цілісності конструкцій (ESIS) та Національного комітету України з теоретичної та прикладної механіки, а також редколегії журналу “Фізико-хімічна механіка матеріалів”.

За свої наукові досягнення нагороджений Премією ім. Г. В. Карпенка Президії НАН України (1993) та Державною премією України в галузі науки і техніки (1995), отримав відзнаку НАН України “За наукові досягнення” (2012). Заслужений діяч науки і техніки України (2008).

Редколегія та редакція журналу щиро вітають Михайла Петровича з ювілеєм і бажають йому доброго здоров’я, невичерпної наснаги та творчого довголіття на благо України.